

BENEDIKT XVI.

MŮJ DUCHOVNÍ TESTAMENT

portál

BENEDIKT XVI.

MŮJ DUCHOVNÍ TESTAMENT

portál

Původní italské vydání:

EDIZIONI SAN PAOLO s. r. l. Cinisello Balsamo (MI)

© Benedetto XVI: *La mia eredità spirituale*, 2013

České vydání:

Translation © 2013 Zdeněk Jančařík, Milan Glaser

© Portál, s. r. o., Praha 2013

ISBN 978-80-262-0547-0

O B S A H

Předmluva	9
1. Hledání Boha	17
Potřeba víry	18
Od myšlení k víře	20
Co znamená uvěřit	22
Odvaha vydat se na cestu	24
2. Bůh se dává poznat	27
Iniciativa Boží	28
Větší dar	31
„Přechod“ na cestě do Betléma	33
Tajemství, které dává dějinám smysl	35

3. Zakořenění v Kristu	39
Kristus, plnost Pravdy	40
Dům na skále	42
S Ježíšem na jednom laně	45
Spojení poutem lásky	48
 4. Ve škole Panny Marie	 53
Ano, které proměňuje dějiny	54
Mariino panenství a Ježíšovo božství	55
Mariina víra	57
Milostiplná	61
Božské a církevní mateřství	63
 5. Ve víře v církev	 65
„Ty“ a „my“ církve	66
Jak mluvit o Bohu dnes	70
Velikonoční radost církve	75
Nerozlučné spojení víry a lásky	77

6. Živení modlitbou	79
Proč se modlit	80
Modlitba žalmů	85
Ježíšova modlitba	91
Síla modlitby	97
Poslední slova papeže Benedikta XVI. na veřejnosti ..	103
 Důležitá životopisná data	111
Prameny	115

PŘEDMLUVA

Ve chvíli, kdy Benedikt XVI. opouští svůj úřad, nadále zůstává pocit vděku v srdcích těch, kteří se v posledních letech sytili jeho slovem. Velký duchovní odkaz nelze samozřejmě shrnout na několika stranách, avšak tato knížka – malé poděkování za pontifikát, který zanechává trvalou stopu – může posloužit k načrtnutí vnitřní linie jeho díla. Ústředním motivem je téma víry, protože právě ona byla pulzujícím srdcem celého učitelského úřadu Benedikta XVI. Tímto tématem zahájil papež pouť Rokem víry a na stejné téma jistě naváže svými spisy i po své abdikaci. Nad papežovým duchovním testamentem si znovu uvědomíme, nakolik je každý člověk v křesťanském životě vlastně na začátku a jak moc má zapotřebí stále znovu se učit tomu, na co pozapomněl, nebo znovu vdechnout život tomu, co snad už vyhaslo, či dokonce znovu získat to, co bylo opuštěno.

Papežova pedagogika víry povstává právě z tohoto zdroje: velká část západní společnosti – a značná část křesťanů – už dnes vylučuje nebo odsouvá do pozadí pravdy křesťanství a nepo-

stradatelné hodnoty, které jsou křesťanstvím inspirovány. Proto se papež neustále vrací k pramenům nauky církve a snaží se doprovázet čtenáře k živému prožitku víry, jenž vede ke svědectví a k hlásání evangelia. Z tohoto důvodu Benedikt XVI. vždycky zdůrazňoval důležitost katecheze, která by připravovala ke svátostem, a to zvláště ke svátostem iniciačním; poukazoval při tom na základní horizont evangelizace, na misi *ad gentes*, a snažil se tak v církvi podněcovat nové misijní úsilí. Papeži vždycky leželo na srdci, aby si věřící uvědomili velký dar, který přijali ve křtu, a aby na místech, kde žijí, svědčili o radosti víry jako o stvrzení své příslušnosti ke Kristu.

Co je však křesťanská víra a jak to udělat, aby se člověku stala Polárnou jeho života? Ve světě, jemuž vládou jiné víry a jenž je veden vidinou často slepého neomezeného pokroku, který absolutizuje myšlenky, city a činy a ve svém důsledku odmítá zásadní otázky a vize, které směřují dál, než člověk dokáže nahlédnout? Takové otázky klade papež ve svém testamentu. A právě po dosažení této spirituální pouště vyvstává před člověkem autentická potřeba Boha. V srdci může být myšlenka nebo emoce, které odkazují k Bohu jako vyšší bytosti, od níž pochází a v níž se zakládá život. Ale člověk ho nadále nedovede poznat jako definitivní horizont a cíl, který by ho vedl na jeho pouti vstříc naději, jež by byla větší, než si člověk dovede představit: naději, která by byla s to dát životu a smrti zřetelný obrys a trvalý smysl. Od Boha jako čiré abstrakce k Bohu, s nímž člověk

vstupuje do intimního a intenzivního dialogu, který by se stal základem a formou jeho života: to je prvním tématem této knihy. Jde tedy o to vynést na světlo Boha, který se skrývá v srdci, a zároveň vytvořit – u těch, kteří nevěří nebo jsou agnostiky – touhu po hledání Boha. Taková intence není neracionální nebo prázdná; je to tužba, která se skrývá v nitru každého člověka, jenž se ptá, jaký je skutečný smysl žití.

Racionálnost víry v Boha je jedním z ústředních témat, k nimž se Benedikt XVI. ve své katechezi stále vrací. Víra a rozum si nejsou cizí nebo protikladné; naopak, daly by se přirovnat k dílu o dvou svazcích, z nichž první by nemohl být bez druhého, protože první a druhý se doplňují: působí na sebe a prolínají se navzájem. Nelze věřit bez rozumu nebo proti rozumu, protože víra usiluje o rozumnost, kterou nalézá (*fides quaerit, intellectus invenit* – víra hledá, rozum nachází). Dalším krokem je hledání toho, jehož našla. Nejdřív je totiž třeba uvěřit, abychom pak mohli porozumět, podle slavného augustinovského výroku svatého Anselma (*crede ut intelligas* – věř, abys pochopil) – víra je esenciální součástí rozumu jako počátek cesty směrem k předmětu poznání. Porozumění je tedy „odměnou“ víry. Rozum se vztahuje k víře, avšak víra se rozšiřuje a vrcholí tvůrčí aktivitou rozumu, jenž je právě proto vášnivě milován.

Právě přechod od hledání a rozumového sdílení k přijetí konkrétní zkušenosti víry se nazývá „věřením“ – tedy životem z víry, přijetím víry jako daru a rozvíjením víry v životě